

Бекітемін:
«Атамекен» бебекжайы» ЖБҚ МКҚК
директоры М.Асанова
«01» «09 » 2022 ж

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 – 2023 оқу жылына арналған
ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары**

Бекітемін:
«Атамекен» бөбекжайы» ЖБҚ МКҚҚ
директоры _____ М.Асанова
«___» «___» 2022 ж

**«Ұлан» ересек тобының
ҰЙЫМДАСТЫРЫЛҒАН ОҚУ ҚЫЗМЕТ КЕСТЕСІ**

Ұйымдастырылған іс әрекеттер	жүктемесі
Дене шынықтыру	Дүйсенбі Сәрбенбі Жұма күн сайын
Сөйлеуді дамыту	күн сайын
Көркем әдебиет	күн сайын
Математика негіздері	күн сайын
Құрастыру	күн сайын
Коршаған ортамен таныстыру	күн сайын
Сурет салу	күн сайын
Мүсіндеу	күн сайын
Жапсыру	күн сайын
Музыка	Сейсенбі күн сайын

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022 - 2023 оқу жылына арналған үйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үйімі «Атамекен бебекжайы» ЖБҚМКҚҚ

Топ: ересек топ

Балалардың жасы: 4 жаста.

Жоспардың күрүлу кезеңі: қыркүйек айы, 2022-2023 оқу жылы.

Айы	Үйымдастырылға н іс-әрекет	Үйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Қыркүйек	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, кимылды ойындарга, спортын айналысуга қызығушылықты арттыру; - дene шапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті калыптастыру; - негізгі кимыл түрлерін: жұру мен жүгіруді, секіру мен лактыруды, қағып ауды, еңбектеу мен өрмеледеуді, жеке мәдени-гигиеналық дагдылары жетілдіру; - дene шынықтыру жаттыгуларын орындауда қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық кимылдарды ойындарга, жарыс сипатындағы ойындарга қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын колдануда қауіпсіздікті сактау. Жұру: өкшемен, аяктын сыртқы қырымен, адымдал, жан-жакка косалкы кадаммен (онға және солға), сапта бір-бірден жұру, жүрді жүгірумен, секірумен алмастырып, бағытты және каркынды озгертіп жұру, кол мен аяқ кимылдарын үйлестіру. Жалпы дамытуши жаттыгулар. Кол және иык белдеуіне арналған жаттыгулар. Колды алға, екі жакка, жогары көтеру (бір уақытта, кезекпен), төмен түсіру, колдарын арқасына апару: колдарды төмен түсіру; белге кою, кеуде тұсына кою; колдарын алға-артқа сермеу; колды иыққа койып, шынтақтарын бүтіп, колдарын айналдыру. Колды алға созып, саусактарды жұму және ашу, колдың білектерін айналдыру. Колды кеуденін алдына кою, желкеге кою, иыктарды түзеп, екі жакка бұрылу. Жаттыгуларды заттармен және заттарсыз орындау.

Спорттық жаттығулар.
Кімділди ойындар.
Кімділди ойындарға қызыгушылықты дамыту. Таныс ойындарды үйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық касиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. Кімділди ойындарда жетекші рөлді орындауға үрету, ойын ережелерін саналы түрде сактауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, курсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту.
Дербес кімділ белсенділігі.
Балалардың доптармен, козгалатын ойыншыктармен, курсаулармен ойындарын қолдау, дene шынықтыру куралдарын, спорттық және кімділди ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, кімділди ойындарға катысуга тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, азғаға түсsetін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза аудада балалардың кімділдарды орындауы үшін жағдайлар жасау.
Салауатты емір салтын қалыптастыру.
Балаларға адамның дene және сезім мүшелері, олардың ағзадағы рөлі және оларды қалай корғауға, күтүге болатыны туралы түсінік беру.
Мәдени-гигиеналық дагдыларды жетілдіру.
Балаларды ұқыптылықта, тазалықта, өзінің сыртқы келбеттің қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамактанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууга, тісін тазалауға үрету. Таракты, кол орамалды пайдалана білуді бекіту.
Өзіне-өзі қызмет көрсету дагдылары.
Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Кімдерді жинау, ілу, ересектің қомегімен оларды тазалау, құргату. Бейнелеу әрекеттін сон күтіларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сұрту. Сауыктыру-шынықтыру шаралары.
Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сұртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамактанғаннан кейін ауызды шаю.
Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ журу. Кімділдауға ынғайлы, жеңіл киіммен жедетілген бөлмеде дene жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.

	Сойлеуді дамыту	- ерессектермен және балалармен еркін қарым-катаңас жасау дағдыларын калыптастыру; - балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы акпараттарды алуында оның қажеттіліктерін канаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау; - балаларға жастарына сәйкес тындауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шыгармаларды ұсыну. Сойлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дүрыс айту дағдыларын бекіту, ызын және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуда жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөздік кор. Айналасындағы заттармен сөздік корды кеңейту: тұрмыстық заттар және коршаган орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсінү, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз касиеттерін сойлеуде колдану. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөйлемдері сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс колдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бүйірек райымен колдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүтір). Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сойлеуді жетілдіру: әңгімеге катысуга баулу, диалогке катысуши үшін түсінікті сұраптар коюға және койылған сұраптарға дұрыс, толық жауап беруге баулу.
	Көркем әдебиет	- Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сойлеудің дамыту; - баланың айналасындағы өзін қоршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы акпараттарды алуында оның қажеттіліктерін канаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау; - балаларға жастарына сәйкес тындауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шыгармаларды ұсыну; - балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту.

		Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әнгімелерді, өлеңдерді тыңдауға, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзben өлшеу, колмен ұстай арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сактауды, киялдауды, сейлеуді, колданың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, корытынды шығаруға баулу; - сенсорлық кабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сини ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін көңейту; - тірі және өлі табигат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Жиын. Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жүргіпен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тен немесе тен еместігін анықтай білу.
	Сурет салу	- түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық кабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды көңейту, заттарды қарау және колмен ұстап зерттеуді дамыту. Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың касына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композицияларды салу. Сюжетті композицияларды салу кезінде әрібір затка тән ерекшеліктерді, олардың бірбіrine аракатынасын беру.
	Жапсыру	- өнер түрлері туралы ұғымдарды көңейту, заттарды қарау және колмен ұстап зерттеуді дамыту; - өнер туындыларын кабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру; - қоршаган ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен киялды дамыту. Жапсыру мен шығармашылық әрекетке қызығушылықты, шығармашылық кабілетті, киялды дамыту.
	Мүсіндеу	- өнер түрлері туралы ұғымдарды көңейту, заттарды қарау және колмен ұстап зерттеуді

		дамыту; - өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркемэстетикалық талғамды дамыту. Ермексаз, сазбалшық, пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеу, әртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектерін ио, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сиякты тәсілдермен мүсіндеу. Мүсінделген заттың, фигу라лардың бетін тегістеуге үйрету.
	Музыка	- казак халқының ұлттық бейнелеу онеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - балаларға тыңдауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызыгушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. Музыка тыңдау. Музыканы тыңдау мәдениетін сактау (музыкалық шығармаларды аландамай соңына дейін тыңдау). Ән айту. Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, кимылдармен үйлестіріп айтуды калыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Музыкалық-ыргакты кимылдар. Би қимылдарын, ойындағы музыкалық кимылдарды орындауға қызыгушылық тудыру, марш сипатын ыргакты жүріспен беру, музыканың кимылдық сипатына қарай женил, ыргакты жүтіру; музыканың ыргагын накты бере отырып, кос аякпен еркін және женил секіру, кимылдарды музыкамен сәйкестендіре отырып, жүрелеп отыру, музыканың екінші белгінде кимылдарды өзгерту, музыканың қоңылды, ойнакы сипатын қабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахналауға баулу, музыканың ыргагына сәйкес әртүрлі карқынмен секіру. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды колдану. Билер. Әүесиннің қоңылды сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін кимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес кимылдарды ауыстыру, би

		Күмбілдарының, билердін атауларын есте сактау.
Күрастыру		- турлі балалар ерекегінде балалардың көркем-шыгармашылық кабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту; - өнер туралы ұымларды көнектізу, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту; - балаларды қаупісіздікі сактауга, ұқыптылыққа тәрбиелу. Күріліс материалдарынан, «лего» конструкторлардан күрастыру. Орналастыру тәсілдерін колдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бешшектерді көлдененін орналастыру, күрастыруга колданған күріліс белшектерін ажырату (текие, пластина, кірпіш, блок) және атау, оларды сапасы, көлемі мен пішіні бойынша тандау, өз бетінше ойдан күрастыруға мүмкіндік беру, күрастырылған күріліс белшектерінің көніктікте орналасуын айқындау. Дайын күріліспен турлі ойындар ойнауға ынталаныру.
Коршаган ортамен тансыу		- ерсектердің енбегі, онын когамдық өмірдегі рөлі туралы, жапты қабылданған нормалар мен ережелер негізінде күрдастарымен және ерсекгермен өзара кaryм-катьнастары туралы білімдерін көнектізу; - отансұйгыштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мактанды созімін тіркесінде тәрбиелу; - күрдастарымен сылтайы кaryм-катьнас жасауға баулу; - тұған елкеге, өзінін елне және онын тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелу; - тірі және елі табиғат туралы білімдерін көнектізу; - танымлық қызығушылықтары мен шыгармашылық киялды калыптастыру; - табиғатты сактауда адамның рөлі туралы білімдерін калыптастыру; - коршаган ортада, табиғатта қаупісіздікі сактау. Баланың «Мен» бейнесін калыптастыру. Баланы есіп, жетілген ерсек баға ретінде кабылдау, онын ойын ашық білдіргүте мүмкіндік беру, кепсім білдіру, жеке басын күрметтеу. Онын осуі мен дамуы, өткені, бүтіні және болашағы туралы түсніктерді калыптастыру («Мен кішкентай болдым, мен есіп келемін, мен ерсек боламын»). Мектеп туралы бастапқы түсніктегерді калыптастыру (мектепке баруга ынтасын, қызығушылығын арттыру). Өзінің атын, тегін, жасын, жынысын атайды білуге үйрету, өзін күрметтеуге, өз калип-касиетін сезінуге, өзіне деген сенимділікке тәрбиелу. Оғбасы туралы, отбасының ерсек мүшелерінің енбегі туралы білімдерін жетілдіру.

	Отбасындағы үлкендерді сыйлауга, құрмет көрсуге, кішілерге камкорлық жасауға, отбасын, отбасылық дәстүрлерді бағалауга баулу. Жакын туыстарын білуғе, олардың есімдерін атауға үйрету, отбасындағы сүйікті адамдары, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы әңгімелуе, өзінің жақындарына мактандырылған сезімін білдіру. Заттық әлем. Балаларды заттық әлеммен таныстыру және онымен әрекет жасау дағдыларын калыптастыру. Жақын маңайдағы заттарды ажыратып, атай білуді жетілдіру. Байланыс және қозғалыс құралдары. Қозғалыс ортасын ескере отырып, көлік құралдарын танып және атай білу дағдыларын калыптастыру. Әртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. Коліктегі жұмыс істейтін адамдарға сыйластық танытуға тәрбиелеу. Енбекке баулу. Балалардың енбек етуге деген он көзкарасын тәрбиелеу, берілген тапсырмаға жауапкершілікпен карауды калыптастыру: бастаған істі аяғына дейін жеткізе білу, оны жаксы орындау. Топты және ойын алғын таза ұстауға, ойыншықтарды жинауда тәрбиешіге көмектесуге баулу. Балалардың жалпы кабылданған мінез-құлық ережелері мен нормаларын менгеруіне ықпал ету. Қогамдық орындардағы мінез-құлық ережелері туралы түсініктерді кенектізу. Қогамдық коліктегі мінез-құлық мәдениеті дағдыларын калыптастыру. Жолда журу ережелері. Көлік түрлері, жол боліктері (тротуар, жолдың журу бөлігі мен жаяу жүргіншілер өтетін жол және жерасты жолдары, велосипедке арналған жол), бағдаршам белгілері, жолда журу ережелері туралы білімдерін калыптастыру.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку бағдарламасы негізінде 2022- 2023 оку жылына арналған үйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үйімі «Атамекен бебеюкай» ЖБІҚМКҚ

Топ: ересек топ

Балалардың жасы: 4 жастаң.

Жоспардың күрүлу кезеңі: казан айы, 2022-2023 оку жылы.

Aйы	Үйымдастырылған іс-әрекет	Үйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Казан	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, кимылды ойындарға, спортпен айналысуга қызығушылықты арттыру; - дene сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі кимыл тұрлерін: журу мен жүгіруді, секіру мен лактыруды, қарғы ауды, енбектеу мен өрмеледеуді, жеке мәдени-гигиеналық дагдылары жетілдіру; - дene шынықтыру жаттығуларын орындауга қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын үстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық кимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын колдануда қауіпсіздікті сактау. Жүру: өкілемен, аяқтын сыртқы қырымен, адымдал, жан-жакқа косалкы кадаммен (онға және солға), сапта бір-бірден жүру, жүргірумен, секірумен алмастырып, бағытты және каркынды өзгертпіп жүру, кол мен аяқ кимылдарын үйлестіру. Жалпы дамытуши жаттығулар. Кол және имың белдеуіне арналған жаттығулар. Колды алға, екі жакқа, жогары көтеру (бір уақытта, кезекпен), төмен түсіру, колдарын аркасына апару: колдарды төмен түсіру; белге кою, кеуде тұсына кою; колдарын алға-артқа сермеу; колды ишкі койып, шынтақтарын бүтіп, колдарын айналдыру. Колды алға созып, саусактарды жұму және ашу, колдың білектерін айналдыру. Колды кеуденін алдына кою, желкеге кою, ишкітарды түзеп, екі жакқа бұрылу. Жаттығуларды заттармен және заттарсыз орындау.

	Кимылды ойындар. Кимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды үйымдастыруды бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы турде сактауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. Дербес қымыл белсенділігі. Балалардың доптармен, қозгалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын колдау, дene шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, азага түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. Салауатты өмір салтын қалыптастыру. Балаларға адамның дene және сезім мүшелері, олардың ағзадағы рөлі және оларды калай коргауга, күтүге болатыны туралы түсінік беру. Мәдени-гигиеналық дагдыларды жетілдіру. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамактанар алдында, дәретханага барғаннан кейін, ластаңған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Таракты, кол орамалды пайдалана білуді бекіту. Өзіне-өзі қызмет көрсете дагдылары. Өзіне-өзі қызмет көрсете дагдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Кімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сұрту. Сауыктыру-шынықтыру шарапары. Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шуберекпен сұртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамактанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалан аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, женіл киіммен жедетілген бөлмеде dene жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.

	Сойлеуді дамыту	- ересектермен және балалармен еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын калыптастыру; - балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әңгімелерін күргуга баулу; - баланың айналасындағы озін қоршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Сойлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызын және ұнді (р, л) дыбыстарды анық айтуга жеттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөздік кор. Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: түрмистық заттар және қоршаган орта заттарының колданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың боліктепе мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сойлеуде колдану. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс колдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауга, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бүйрек райымен колдана білуге үйрету (отыр, жур, жүгір). Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сойлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысуышы үшін түсінікті сұраптар коюға және койылған сұраптарға дұрыс, толық жауап беруге баулу.
	Көркем әдебиет	- Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыры арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сойлеуін дамыту; - баланың айналасындағы өзін қоршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау; - балаларға жастарына сәйкес тыңдауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну; - балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту.

		Балалардың түрлі арекеттерінде ертегілерді, әнгімелерді, өлеңдерді тыңдауға, көркем сөзге, кітапка қызығушылыққа баулу.
Математика негіздері		- заттарды зерттеу барысында олардын пішінін, көлемін көзben өлшеу, колмен ұстau арқылы көрнекі-бейнелпік ойтауды, есте сактауды, киялауды, сойлеуді, колын ұсак моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлык байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, көрткінді шыгаруға баулу; - сенсорлық кабилеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жынын туралы карапайым түсніктірін калыптастыру; - сини ойлау дәғділарын калыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үрету; - эстетикалық талғамды калыптастыру, балалардың ой-өрістерін көнейтү; - тір және өлі габигат объекттеріне ұқыпты карауга тәрбиелеу. Жынын. Балаларға жынын, оның артурулі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындылығы туралы түснік беру, заттарды жүлпен кою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тен немесе тен емestігін аныктай білу. - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шыгармашылық кабилеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту; - онер түрлері туралы ұымдарды көнейтү, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту. Коршаган органын әсемдігіне, казак халқынын және басқа халықтардың онер туындыларына, киіз үйге, оның жабдықтарына, тұрмыстық заттарға, ойныныктарға, сәндік-көлданбалы онегре қызығушылықты дамыту. Жапсару - онер түрлері туралы ұымдарды көнейтү, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту; - онер туындыларын кабылдау мен түсіну дәғділарын калыптастыру; - коршаган ортадағы әсемдікті кабылдауга баулу, шыгармашылық ойлау мен киялды дамыту. Жапсару мен шыгармашылық арекетке қызығушылықты, шыгармашылық кабилетті, киялды дамыту. Мүсіндеу - онер түрлері туралы ұымдарды көнейтү, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді

		дамыту; - өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркемәстетикалық талғамды дамыту. Ермексаз, сазбалышық, пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді колданып, бейнелерді мүсіндеу, әртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке белгістерді тұтас боліктен созу, майда белгілердің көзінде оның мүсіндеу. Мүсінделген заттың, фигурандардың бетін тегістеуге үйрету.
	Музыка	- казак халқының ұлттық бейнелеу онеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - балаларға тындауга, айтуға жастағына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тындауга ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды кабылдауды дамыту. Музыка тындау. Музыканы тындау мәдениетін сактау (музыкалық шығармаларды аландауда сонына дейін тындау). Ән айту. Балаларды мәнерлеп ән айтуда үйрету, әнді созып, кимылдармен үйлестіріп айтуды калыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Музыкалық-ыргакты кимылдар. Би кимылдарын, ойындағы музыкалық кимылдарды орындауда қызығушылық тудыру, марш сипатын ыргакты жүріспен беру, музыканың кимылдық сипатына қарай женил, ыргакты жүтіру; музыканың ыргагын нақты беру отырып, кос аякпен еркін және женил секіру, кимылдарды музыкамен сойкестендіре отырып, жүрелеп отыру, музыканың екінші болігінде кимылдарды өзгерту, музыканың көнілді, ойнакы сипатын қабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахналашауда баулу, музыканың ыргагына сәйкес әртүрлі карқынмен секіру. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды колдану. Билер. Әуеннийң көнілді сипатын қабылдауда үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін кимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес кимылдарды ауыстыру, би

		кимылдарының, билердін атауларын есте сактау.
	Құрастыру	- түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық кабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кенейту, заттарды карау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту; - балаларды қауіпсіздікті сактауга, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Құрылыш материалдарынан, «лего» конструкторлардан құрастыру. Орналастыру тәсілдерін қолдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді қолдененінен орналастыру, құрастыруға қолданған құрылыш бөлшектерін ажырату (текші, пластина, кірпіш, блок) және атау, оларды сапасы, көлемі мен пішіні бойынша тандау, өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру, құрастырылған құрылыш бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындау. Дайын құрылышпен түрлі ойындар ойнауга ынталандыру.
	Қоршаған ортамен танысу	- ересектердің енбегі, оның қоғамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы кабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара карым-катаинастары туралы білімдерін кенейту; - отансуýгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мактаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыртайырылған жасауға бауу; - тұган олкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табигат туралы білімдерін кенейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық киялды қалыптастыру; - табигатты сактауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; - коршаған ортада, табигатта қауіпсіздікті сактау. Бала, оның отбасы, үй. Баланың «Мен» бейнесін қалыптастыру. Баланы өсіп, жетілген ересек бала ретінде кабылдау, оның ойын ашық білдірге мүмкіндік беру, келісім білдіру, жеке басын құрметтеу. Оның осуі мен дамуы, откени, бүгін және болашағы туралы түсініктерді қалыптастыру («Мен кішкентай болдым, мен өсіп келемін, мен ересек боламын»). Мектеп туралы барапқы түсініктерді қалыптастыру (мектепке баруға ынтасын, қызығушылығын арттыру). Өзінің атын, тегін, жасын, жынысын атаяй білуге үйрету, өзін құрметтеуге, өз кадір-касиетін сезінуге, өзіне деген сенімділікке тәрбиелеу. Отбасы туралы, отбасының ересек мүшелерінің енбегі туралы білімдерін жетілдіру.

Отбасындағы үлкендерді сыйлауга, күрмет корсетуге, кішілерге камкорлық жасауга, отбасын, отбасылық дәстүрлерді бағалауга баулу. Жакын туыстарын білуге, олардың есімдерін атауга үйрету, отбасындағы сүйікті адамдары, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы әнгімелейу, өзінің жакындарына мактаныш сезімін білдіру.

Заттық алем.

Балаларды заттық әлеммен таныстырыу және онымен әрекет жасау дағдыларын калыптастырыу. Жакын манайдағы заттарды ажыратып, атай білуді жетілдіру.

Байланыс және козгалыс құралдары.

Козгалыс ортасын ескере отырып, көлік құралдарын танып және атай білу дағдыларын калыптастырыу. Эртүрлі көлік құралдары мен оларды баскаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. Көліктегі жұмыс істейтін адамдарға сыйластық танытуға тәрбиелеу.

Еңбекке баулу.

Топта кезекшілердін міндеттерін өз бетінше орындауга үйрету: нан салғыштарды, кружкаларды, тәрелкелер мен майлықтарды, ас құралдарын (касыктар, шашышқылар) ретімен қою. Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын колданау: болмағанда мінездіктеріне күтім жасау, оларды суару, жапырактарды жинау, ауладагы гулдерді суару, кыстайтын құстарды коректендіру.

Балалардың жалпы кабылданған мінез-құлық ережелері мен нормаларын менгеруіне ықпал ету.

Балаларда мінез-құлық мәдениеті мен сыртқы карым-катьнас негіздерін калыптастыруды жалғастыру; амандасты, қоштасудың кажеттігі туралы еске салу, ересектердің әнгімесіне арасында, өз өтінішін сыртқы түрде білдіру, көрсеткен қызметі үшін алғыс айтуды.

Жолда жүрү ережелері.

Көлік түрлері, жол боліктегі (тротуар, жолдың жүрін жолаудағы жүргіншілер өтетін жол және жерасты жолдары, велосипедке арналған жол), бағдаршам белгілері, жолда жүрү ережелері туралы білімдерін калыптастыру.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022 - 2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үйімі «Атамекен бебекшайы» ЖБҚМККК

Топ: ерсек топ

Балалардың жасы: 4 жастан.

Жоспардың күрүлу кезеңі: караша айы, 2022-2023 оқу жылы.

Aйы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Караша	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, кимылды ойындарға, спортпен айналысуга қызыгуышылықты арттыру; - дene сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті калыптастыру; - негізгі кимыл турлерін: жұру мен жүгіруді, секіру мен лактыруды, қағып алууды, енбектеу мен өрмеледеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіріу; - дene шынықтыру жаттыгуларын орнандыга қызыгуышылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық кимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызыгуышылықка баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын колдануда қауіпсіздікті сактау. Тепе-тендікті сактау: сыйыктардың арасымен (аракашықтығы 15 сантиметр) жұру, сыйыктардың, арканның, тақтайдың, гимнастикалық скамейканын, бөрнененің бойымен жұру, колды екі жаққа созып, басқа қашық койып, заттардан аттап өту, бұрылу, қырлы, көлбеу тақтай бойымен (ені 2 сантиметр, бініктігі 30-35 сантиметр) жұру, колдарды әртүрлі калыпта ұстап, еденнен 20 – 25 сантиметр жоғары койылған сатынын таякшаларынан, үрленген доптардан (бір-бірінен кашық койылған 5-6 доп арқылы кезекпен) аттап өту. Кеудеге арналған жаттыгулар. Екі колды белге койып, онға-солға бұрылу (жылдам және бір калыпты). Онға, солға енкею, шалқаю. Тұрган калыпта екі аяқ бірге (алшак), алға енкейіп, колдың саусактарын аяқтың ұшына жеткізу, заттарды үшінде жоғары котеру. Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аякты жоғары котеріп, жоғары котерілген аяқтың астынан затты бір колдан екінші колға беру. Отырган калыпта екі аякты жоғары котеру, буту және жазу, темен түсіру. Екі аякты

	айкастырып, отыру және тұру. Тізерлеп тұрып, алға сінкею және артқа шалқаю, екі аякты кезек бұғу және жазу, көтеру және түсіру. Қолына зат үстап, шалқасынан жатып, колды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылыш жату. Етпетінен жаткан қалыпта иыктарын, басын, колдарын алға созып көтеру. Жалпы дамытушы жаттыгулар. Көл және иык белдеуіне арналған жаттыгулар. Колды алға, екі жакқа, жогары көтеру (бір уақытта, кезекпен), төмен түсіру, колдарын арқасына апару: колдарды томен түсіру; белге кою, кеуде тұсына кою; колдарын алға-артқа сермеу; колды иыққа койып, шынтақтарын бүтіп, колдарын айналдыру. Қолды алға созып, саусақтарды жұму және ашу, колдың білеңтерін айналдыру. Қолды кеуденің алдына кою, желкеге кою, иыктарды түзеп, екі жакқа бұрылу. Жаттыгуларды заттармен және заттарсыз орындау. Спорттық жаттыгулар. Кіммелді ойындар. Кіммелді ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруды бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. Кіммелді ойындарда жетекші рөлді орындауга үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сактауга баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. Дербес кіммел белсенділігі. Балалардың доптармен, қозғалытын ойыншылтармен, құрсаулармен ойындарын колдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және кіммелді ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттыгуларды орындауга, кіммелді ойындарға катысуга тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсестін салмакты реттеу. Ая-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың кіммелдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. Салауатты өмір салтын қалыптастыру. Тамактану тәртібін сактаудын және көгөністер мен жемістердін, дәрумендердін адам ағзасына пайдасы туралы түсінік беру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамактанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде колды өз бетінше сабынмен жууга, тісін тазалауга үйрету. Таракты, кол орамалдана білуді бекіту.

		Озине-өзі қызмет көрсете дағдылары. Озине-өзі қызмет көрсете дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Кімдерді жинау, ілу, ересектің комегімен оларды тазалау, күргату. Бейнелеу арекеттінен сон құтыларды, қылкаламдарды жуу, үстелді сұрту. Сауыктыру-шынықтыру шаралары. Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамактанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтын алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, күмнін үстімен жалан аяқ журу. Кімылдауға ынгайлы, женіл киіммен жедетілген бөлмеде деңе жаттыгуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
	Сөйлеуді дамыту	- ересектермен және балалармен еркін карым-кәтынас жасау дағдыларын калыптастыру; - балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әнгімелерін күруга баулу; - баланың айналасындағы өзін коршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алуында онын қажеттіліктерін канагаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау; - балаларға жастарына сәйкес тындауга, сахналашуға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Сөйлеудін дыбыстық мәдениеті. Сөйлеу карқының өзгертуі бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді менгерту үшін такпактар мен жаңылтпаштар айтқызы. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жаксарту. Сөздік кор. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін коршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларамын көнетіу, аталған заттардың колданылу аясы туралы балалармен талқылау. Тілдін грамматикалық құрылымы. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс колдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауга, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бүйрек райымен колдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әнгімеге катысуға баулу, диалогке катысушы үшін түсінікті сұрақтар коюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу.
	Көркем әдебиет	- Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар

		әрекетінде балалардың ауызша сойлеуін дамыту; - баланың айналасындағы өзін коршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы акпараттарды алуында оның қажеттіліктерін канаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау; - балаларға жастарына сәйкес тындауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды үсюну; - балалар әдебиетіне, театр елеміне қызығушылыкты дамыту. Тындалған шығарманың мазмұнын қайталап айтуга, қысқа өлеңдерді, санамактарды жатка айтуга, шығарма мазмұны мен сипатына сәйкес тәскілдарды, өлеңдерді жаттауда түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді колданып, оларды есте сактауға, шығарма мазмұнын дұрыс кабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға баулу.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзben өлшеу, колмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сактауды, киялдауды, сойлеуді, колдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылыкты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, корытынды шығаруға баулу; - сенсорлық кабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сыны ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кенейту; - тірі және өлі табигат объектілеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Сан, санау. 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атап, сандарды реті бойынша атауға «нешінші?» сұрағына жауап беруге және корытынды санды атауға, «барлығы канша?» сұрағына жауап беруге үйрету. Екі катарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, тендік және тенсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тең ұғымын екі тәсілмен саны бойынша кем топка бір затты косу немесе артық топтан алғып таставу арқылы қалыптастыру, «канша болды?», «каншасы калды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету. 5 көлемінде тұра және кері санауга жаттықтыру.
	Сурет салу	- түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту;

		- өнер түрлөрі туралы ұғымдарды кенейту, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту. Заттардың пішіні: дөңгелек, сопак, шарши, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемі бөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Заттардың көлемі бойынша аракатынасын беруге үйрету: ағаш бінк, бұта ағаштан аласа, гул бұтадан аласа.
	Жапсыру	- өнер түрлөрі туралы ұғымдарды кенейту, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту; - өнер туындыларын кабылдау мен түсіну дағдыларын калыптастыру; - коршаган ортадағы әсемдікті кабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен киялды дамыту. Кайшыны дұрыс ұстады және пайдалана білуді калыптастыру. Тұзу сзызық бойымен алдымен қыска, кейін ұзын жолақтарды киоды үйрету. Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопакша пішіндерді киып алуға, бұл тәсілді жемістерді, көгеністерді, گүлдерді, оноларды киода колдану.
	Мұсіндеу	- өнер түрлөрі туралы ұғымдарды кенейту, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту; - өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркемәстетикалық талғамды дамыту. Бірнеше бөліктерден заттарды мұсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сактау, бөліктерді біріктіру.
	Музыка	- казак халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - балаларға тындауға, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музықага деген қызығушылығын тудыру, оны тындауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. Музыка тындау. Музыканы тындау мәдениетін сактау (музыкалық шығармаларды аландамай соңына дейін тындау). Эн айту. Балаларды мәнерлеп ән айтуда үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды калыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қыска музыкалық фразалар арасында тыныс алушы дамыту. Музыкалық-ыргакты қимылдар. Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауга қызығушылық тудыру, марш сипатын ыргакты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына карай женіл, ыргакты

		жүгіру; музыканың ыргагын нақты бере отырып, кос аякпен еркін және женіл секіру, кимылдарды музыкамен сойкестендіре отырып, жүрелеп отыру. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларга арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды колдану. Ағаш қасықтармен қарапайым әуендерді ойнау. Билер. Әүесеннің көнілді сипатын қабылдауга үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін кимылдарды бастау, музыканың сипатына сойкес кимылдарды ауыстыру, би кимылдарының, билердің атауларын есте сактау.
	Құрастыру	- түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кеңейту, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту; - балаларды қауіпсіздікті сактауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен карау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сактау. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіп ойластыру, құрдастар арасында міндеттерді бөлісу, түрлі құрылымдық тәсілдерді колдану, командамен бірге нәтижеге қол жеткізу, дайын қурылышты талдау.
	Коршаған ортамен танысу	- ересектердің еңбегі, оның қогамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-катаңастары туралы білімдерін кеңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мактаныш сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-катаңас жасауга баулу; - туган өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табигат туралы білімдерін кеңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды қалыптастыру; - табигатты сактауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; - коршаған ортада, табигатта қауіпсіздікті сактау. Заттық әлем. Коршаған орта заттары, олардың қасиеттері және колданылуы туралы түсініктерін кеңейту. Қазақ халқының ұлттық қіymдерімен, әшекейлерімен таныстыру. Көлік түрлерінің колданысын (ауе, су, жерде жүретін коліктер) ажыратса білу, оның түрлері және колданылуы машинаның жабдықтарына байланысты екені туралы (жедел жәрдем, өрт сөндіру машинасы)

білу, телефон, компьютер, теледидардың колданылуы және оларды пайдаланудың кейір карапайым ережелері туралы білу.

Енбекке баулу.

Топта кезекшілердің міндеттерін өз бетінше орындауға үйрету: нан салғыштарды, кружжаларды, тәрелкелер мен майлыштарды, ас құралдарын (касыктар, шанышқылар) ретімен қою. Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын колдау: болме осімдіктеріне күтім жасау, оларды суару, жапырактарды жинау, ауладагы гулдерді суару, қыстайтын құстарды коректендіру.

Адамгершілік және патриоттық тәрбие.

Балаларды адамгершілікке, өзара комек беруге, ренжіген балаға жанашырлық танытуға және ренжіткен баланың әрекеттерінің әділдігіне көз жеткізіп себебін анықтауга, әділ болған жағдайда әрекет еткен баланың әрекеттерін колдауга, бірге, келісіп ойнауга, құрдастарының отініші бойынша ойыншықтарымен болсуге, айналасында болып жаткан жағдайларды ой елегінен өткізу, өзінің әділ пікірін білдіруге баулу. Карапайымдылыққа, мейірімділікке және әділдікке, ерессектерге құрмет көрсетуге, кішілерге комектесуте тәрбиелеу. Жағымсыз қылықтары үшін ұятын сезіне білуге, ренжіткені үшін құрдастынан кешірім сұрауга баулу. Жолда жүру ережелері.

Бағдаршам түстерінің белгілеріне сәйкес кошеден өту дағдыларын жетілдіру. Жаяу жүргіншілерге арналған ережелер, «Жаяу жүргінші өткелі», «Қоғамдық көлік аялдамасы» жол белгілері туралы ұғымдарын көнегіту.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку бағдарламасы негізінде
2022 - 2023 оку жылына ариалған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үйімі «Атамекен» бөбекожайы» ЖБҚМКҚК

Топ: ересек топ

Балалардың жасы: 4 жастаң.

Жоспардың күрүлу кезеңі: желтоксан айы, 2022-2023 оку жылы.

Aйы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Желтоқсан	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, кимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дene сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі кимыл түрлерін: журу мен жүгіруді, секіру мен лактыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмеледі, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дene шынықтыру жаттығуларын орындауга қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртурлі ұлттық кимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын колдануда қауіпсіздікті сақтау. Еңбектеу, өрмеледі: 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тұра бағыт бойынша, көлбеу тактай бойымен төрттагандап еңбектеу; етпептімен жатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға карай еңбектеу; табан мен алақанға сүйеніп, торт тағандап еңбектеу, 50 сантиметр биіктікте ілінген арқаның астынан еңбектеу; құрсаудан еңбектеп өту; гимнастикалық қабыргаға жогары-төмен ауыспалы қадаммен өрмеледі, берене және гимнастикалық скамейкадан аттап өту. Жалпы дамытушы жаттығулар. Кеудеге ариалған жаттығулар. Екі қолды белге койып, онға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты). Онға, солға енкею, шалқаю. Тұрған қалыпта екі аяқ бірге (алшак), алға енкейіп, қолдың саусактарын аяқтың ұшына жеткізіп, заттарды кою

және жогары көтеру. Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аяқты жогары көтеріп, жогары көтерілген аяқтың астынан затты бір колдан екінші колға беру. Отырган калыпта екі аяқты жогары көтеру, бұту және жазу, төмен түсіру. Екі аяқты айқастырып, отыру және тұру. Тізерлеп тұрып, алға енкею және артқа шалқао, екі аяқты кезек бұту және жазу, көтеру және түсіру. Қолына зат ұстап, шалқасынан жатып, колды созу және осы калыпта етпетінен бұрылып жату. Етпетінен жаткан калыпта иыштарын, басын, колдарын алға созып көтеру.

Кимылды ойындар.

Кимылды ойындарға қызыгуышылықты дамыту. Таныс ойындарды үйімдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық) дамыту. Кимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сактауга баулу. Доптармен, секіргіштермен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту.

Дербес қымыл белсенділігі.

Балалардың доптармен, козгалатын ойыншыктармен, құрсаулармен ойындарын колдау, дene шынықтыру құралдарын, спорттық және кимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру.

Балаларды педагогпен бірге жаттыгуларды орындауға, кимылды ойындарға катысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, азага түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың кимылдарды орындауды үшін жағдайлар жасау.

Салауатты өмір салтын калыптастыру.

Дене белсенділігі (танертенгі жаттығу, шынықтыру, спорттық және кимылды ойындар) мен үйқынын канық болуының пайдасы туралы түсінікті көңітту. Құлап калған кезде өзіне карапайым көмек көрсетуге, наукастанған кезде ересектерге жүгінуге баулу.

Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру.

Балаларды ұқыптылықка, тазалыққа, өзінін сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу.

Тамактанар алдында, дәретханага барғаннан кейін, ластанған кезде колды өз бетінше сабынмен жууга, тісін тазалауга үйрету. Таракты, кол орамалды пайдалана білуді бекіту.

Тамактану әдебін сактау. Тамакты асықпай шайнау, асхана құралдарын (касық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамактанып болғаннан кейін ауызды шаю.

Өзін-өзі қызмет көрсету дағдылары.

Өзін-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру.

Киімдерді жинау, ілу, ересектін көмегімен оларды тазалау, құргату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды,

	кылкаламдарды жуу, үстелді сұрту. Сауыктыру-шыныктыру шаралары. Шыныктырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шуберекпен сұртіну, аяктарды, денені шаю, әрбір тамактанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шептің, күмнің үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауга ынгайлы, женіл киіммен желдетілген болмеде дene жаттыгуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шыныктыру.
Сейлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әнгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін коршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы акпараттарды алуында онын қажеттіліктерін қанагаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. Сейлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызын және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуда жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сейлеу каркынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сейлеуді менгерту үшін такпактар мен жаңылпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Сөздік кор. Айналасындағы заттармен сөздік корды кенейту: тұрмыстық заттар және коршаган орта заттарының колданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктегі мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз касиеттерін сейлеуде колдану. Баланың сөздік корын айналасындағы өзін коршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кенейту, аталған заттардың колданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөздік корды ересектердін мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, енбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сейлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс колдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету. Байланныстырылған сейлеу. Диалогтік сейлеуді жетілдіру: әнгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұраптар коюға және койылған сұраптарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әнгіме айтуда үйрету: затты, суретті өз бетінше қарал, сипаттауға үйрету.

	кылқаламдарды жуу, үстелді сурту. Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Шынықтырудын барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымкыл шуберекпен сұртіну, аяктарды, денені шаю, әрбір тамактанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы кундері шөптің, күмнін үстімен жалан аяқ журу. Кимылдауга ынгайлы, женил киіммен жедетілген болмеде дene жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
Сөйлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әнгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы ақпараттарды алушында оның қажеттіліктерін канаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызын және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуда жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөйлеу карқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді менгерту үшін такпактар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айттылуын жаксарту. Сөздік кор. Айналасындағы заттармен сөздік корды кенейту: тұрмыстық заттар және қоршаган орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктегі мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сейлеуде колдану. Баланың сөздік корын айналасындағы өзін қоршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кенейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөздік корды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, енбек әрекетін білдіретін етістіктермен толыктыру. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету. Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әнгімеге катысуға баулу, диалогке катысушы үшін түсінікті сұраптар коюға және қойылған сұраптарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әнгіме айтуда үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауга үйрету.

	Жапсыру	- коршаган ортадагы әсемдікті кабылдауға баулу, шыгармашылық ойлау мен киялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кенейту, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту. Тар жолактарды келдененінен киоды, шаршының бүрыштарын киоды үрету.
	Мүсіндеу	- өзінін және баска балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын кабылдау мен түсіну дағдыларын калыптастыру. Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сактау, бөліктерді біріктіру.
	Музыка	- балаларға тыңдауға, айтуга жастаныра сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызыгуышылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шыгармаларды эмоционалды кабылдауды дамыту. Музыка тыңдау. Музыканы тыңдау мәдениетін сактау (музыкалық шыгармаларды алғандамай сонына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үрету, таныс шыгармаларды білу, тыңдалған музықадан алған әсерлері туралы әнгімелу, музыкалық шыгарманың мәнерлі құралдарын байқауға үрету (акырын, катты, баяу, жылдам). Ән айту. Балаларды мәнерлеп ән айтуға үрету, әнді созып, кимылдармен үйлестіріп айтуды калыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қыска музыкалық фразалар арасында тыныс алушы дамыту. Әуенде таза және сөздерді анық айтуга, музыканың сипатын жеткізе білуге үрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешіні қөмегімен). Музыкалық-ыргакты кимылдар. Би кимылдарын, ойындағы музыкалық кимылдарды орындауға қызыгуышылық тудыру, марш сипатын ыргакты жүріспен беру, музыканың кимылдық сипатына карай женіл, ыргакты жұғіру; музыканың ыргагын нақты бере отырып, кос аякпен еркін және женіл секіру. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға ариалған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды колдану. Домбыра әуендерді ойнау. Билер. Әуеннің көнілді сипатын кабылдауға үрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін

	кимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес кимылдарды ауыстыру, би кимылдарынын, билердің атауларын есте сактау. Жеңіл, ыргакпен козгалу, жұппен би кимылдарын орындау; билерде ойындағы музикалық кимылдарды колдану.
Кұрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сактауга, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парагын ортасынан бүктеп, шиыштықтан, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, белшектерді өзара желімдел, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.
Коршаган ортамен тәнису	- ересектердің енбегі, оның когамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін көңейту; - отансүйіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мактанды сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сыпайы қарым-қатынас жасауга баулу; - тұған өлкеге, езінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық киялды қалыптастыру; табиғатты сактауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру; коршаган ортада, табиғатта қауіпсіздікті сактау. Мениң Отаным – Қазақстан. Отанымыз – Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікті және мактанды сезімін ояту. Балаларды мемлекеттік мерекелерге катысуға баулу. Мемлекеттік рөміздерге (ту, елтаңба, әнұран) құрметпен карауға тәрбиелеу. Отан корғаушылар, Қазақстан Республикасының әскері туралы ұғымдарын көңейту. Отанды суюге, патриотизмге тәрбиелеу. Қазақстан Республикасының бас қаласы – Астана қаласы, республикадағы қалалар мен ауылдардың атаулары, олардың көркіті жерлері, ауыл мен қала өмірінің ерекшеліктері туралы ұғымдарын дамыту.

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен
оқытудың үлгілік оку бағдарламасы негізінде**
2022 - 2023 оку жылына арналған үйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үйімі «Атамекен» бөбекжайы» ЖБҚМКҚ

Топ: ересек топ

Балалардың жасы: 4 жастаң.

Жоспардың күршілі кезеңі: кантар айы, 2022-2023 оку жылы.

Айы	Үйымдастырылған іс-әрекет	Үйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Кантар	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, кимылды ойындарга, спортын айналысуга қызығушылықты арттыру; - дene сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті калыптастыру; - негізгі кимыл түрлерін: журу мен жүгіруді, секіру мен лактыруды, қағып алуды, енбектеу мен өрмеледі, жеке мадени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дene шынықтыру жаттыгуларын орындауга қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелу; - әртүрлі үлттых кимылды ойындарга, жарыс сипатындағы ойындарга қызығушылықка баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын колдануда қауіпсіздікте сактау. Секіру: бір орында тұрып, кос аяқпен секіру, 2–3 метр кашыктықка алға ұмтылып кос аяқпен секіру, бір орында тұрып, онға, солға бұрыльпекін секіру; аякты бірге, алшак койып, бір аяқпен (он және сол аякты алмастыру) секіру, 4–5 сзықтан аттап (сзықтардың аракашылығы 40–50 сантиметр) секіру, 20–25 сантиметр биіктікten секіру, орынан ұзындықка (шамамен 70 сантиметр), қысқа секірғішпен секіру. Жалпы дамытушы жаттыгулар. Кеудеге арналған жаттыгулар. Екі колды белге койып, онға-солға бұрылу (жылдам және бір калыпты). Онға, солға енкею, шалкаю. Тұрған калыпта екі аяк бірге (алшак), алға енкейіп, колдан саусактарын аяктын үшінша жеткізіп, заттарды кою және жогары көтеріп. Тізерлеп отырып, долты өзінен айналдыра домалату. Бір аякты жогары көтеріп, жогары көтерілген аяктын астынан затты бір колдан екінші қолға беру. Отырган калыпта екі аякты жогары көтеру, бұғу және жазу, төмен тусыру. Екі аякты айқастырып, отыру және тұру. Тізерлеп тұрып, алға енкею және артқа

	шалқаю, екі аякты кезек бұғу және жазу, көтеру және түсіру. Қолына зат ұстап, шалқасынан жатып, колды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату. Етпетінен жатқан қалыпта иыктарын, басын, колдарын алға созып көтеру. Кимылды ойындар. Кимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды үйімдастыруды бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық) дамыту. Кимылды ойындарда жетекші рөлді орындауга үйрету, ойын ережелерін санауды түрде сактауга баулу. Доптармен, секіргіштермен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. Дербес кимыл белсенділігі. Балалардың доптармен, қозгалатын ойыншытармен, құрсаулармен ойындарын колдау, дene шыныктыру құралдарын, спорттық және кимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттыгуларды орындауга, кимылды ойындарға катысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзага түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза аудада балалардың кимылдарды орындау үшін жағдайлар жасау. Мәдени-гигиеналық дагдыларды жетілдіру. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадагалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамактанар алдында, дәретханага барғаннан кейін, ластанған кезде колды өз бетінше сабынмен жууга, тісін тазалауға үйрету. Таракты, кол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамактану әдебін сактау. Тамакты асықпай шайнау, асхана құралдарын (касық, шанышқы), майлықты дұрыс колдану, тамактанып болғаннан кейін ауызды шао.
Сейлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әнгімелерін құрuga баулу; - баланың айналасындағы өзін коршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы акпараттарды алуында онын қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. Сейлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуда жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сейлеу каркынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сейлеуді менгерту үшін такпактар мен жанылтиштар айткызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Сөздік көр. Айналасындағы заттармен сөздік көрді көңейту: тұрмыстық заттар және коршаган орта заттарының қолданылу маныздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың боліктегі мен болшектерін, олар жасалған

	материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз касиеттерін сөйлеуде колдану. Баланың сөздік корын айналасындағы өзін коршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталаған заттардың колданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөздік корды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Сөйлеуде құнделікті көп колданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді колдану. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сойлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс колдануга, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен колдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүтір). Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әнгімелеге катысуға баулу, диалогке катысуышы үшін түсінікті сұраптар коюға және койылған сұраптарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әнгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше карап, сипаттауга үйрету.
Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр алеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тындауға, сахналауға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше карастырып, ертегі, әнгіме құрастыруына мүмкіндік беру.
Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзben өлшеу, колмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сактауды, киялдауды, сөйлеуді, колдың ұсак моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, корытынды шығаруға баулу; - сенсорлық қабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сынны ойлау дайдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табигат объектілеріне ұқыпты карауға тәрбиелеу. Геометриялық фигурандар. Балаларды геометриялық фигурандарды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдердің қолданып, салыстыру

		нәтижелерін атая (ұзындау-кыскалау, кендеу-тарлау, жогары-төмен, қалын-жұка немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалындығы бойынша тен).
	Сурет салу	- казак халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық кабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Балалардың ғұлдар, коршаган заттар мен табигат объектілерінің түстері мен ренктері туралы ұғымдарын дамыту. Қоныр, қызылт сары, ашық жасыл ренктермен таныстыру және ол түстерді өз бетінше жасауга ынталандыру (қажетті түсті шыгару үшін бояуларды араластыру).
	Жапсыру	- коршаган ортадағы әсемдікті кабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен киялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды көңілеу, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, ғұлдердің пішінін кио және ол заттарды қағаз бетінде орналастыру дағдыларын қылыштастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың қолемі бойынша аракеттің ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу.
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын кабылдау мен түсіну дағдыларын қылыштастыру. Балалардың қолемді пішіндер мен қаралайым композицияларды мүсіндеуге қызыгуышылығын арттыру.
	Музыка	- балаларға тындауға, айтуга жастағына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызыгуышылығын тудыру, оны тындауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. Музыка тындау. Музыканы тындау мәдениетін сактау (музыкалық шығармаларды алғандағы соңына дейін тындау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тындалған музыкадан алған әсерлері туралы әнгімелуеу, музыкалық шығарманың мәнерлі қуалдарын байқауға үйрету (акырын, катты, баяу, жылдам), жогары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен). Ән айту. Балаларды мәнерлеп ән айтуга үйрету, әнді созып, кимылдармен үйлестіріп айтуды қылыштастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қыска музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуендей таза және сөздерді анық айтуга, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспалтың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән

	айтуға баулу (тәрбиешіні көмегімен). Музыкалық-ыргакты қимылдар. Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауга қызыгушылық тудыру, марш сипатын ыргакты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына карай женіл, ыргакты жүгіру; музыканың ыргагын нақты бере отырып, қос аякпен еркін және женіл секіру, музыканың екінші болігінде қимылдарды өзгерту. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шұлы музыкалық аспаптарды колдану. Сазсырнайда әуендерді ойнау. Билер. Әуеннің қоңылді сипатын кабылдауга үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердін атауларын есте сактау. Женіл, ыргакпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды колдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шенбер бойымен ән айтып жүру, қимылдарды өзгерту, шашшандық пен ептілік таныту, музыканың қоңылді, ойнакы сипатын ажыратада білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау.
Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сактауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парагын ортасынан бүктеп, шиыштықтан, колемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.
Коршаған ортамен танысу	- ересектердің енбегі, оның қоғамдық өмірдегі ролі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін көңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мактандың сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сипайы қарым-қатынас жасауға баулу; - туган өлкеге, өзінің сліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табигат туралы білімдерін көңейту; - танымдық қызыгушылықтары мен шығармашылық киялды қалыптастыру; табигатты сактауда адамның ролі

туралы білімдерін қалыптастыру; коршаган ортада, табиғатта қауіпсіздікті сактау.

Жануарлар алемі.

Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, козгалысы, коректенуі, адамдарга пайдаласы), оларға күтім жасаудагы ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын көңейту.

Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, козгалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, кыска бейімделуі туралы ұғымдарын байыту.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен

оқытудың үлгілік оку бағдарламасы негізінде

2022 - 2023 оку жылына арналған үйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үйімі

Балалардың жасы: 4 жастаң.

Жоспардың күршілі кезеңі: акпан айы, 2022-2023 оку жылы.

Aйы	Үйымдастырылған іс-әрекет	Үйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Акпан	Дене шыныктыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, кимылды ойындарға, спортпен айналысуга кызыгуышылықты арттыру; - дene сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікте калыптастыру; - негізгі кимыл түрлерін: жұру мен жүтіруді, секіру мен лактыруды, қарын ауды, еңбектеу мен өрмеледі, жеке мәдени-гигиеналық дадылары жетілдіру; - дene шыныктыру жаттығуларын орындауда кызыгуышылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстанута тәрбиелу; - әртүрлі үлтілік кимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға кызыгуышылыққа баулу; - ойнан барысында, спорт жабдықтарын колдануда қауіпсіздікті сактау. Лактыру, домалату, қарын алу: заттардың арасынан доптарды, құрсауларды бір-біріне домалату; заттарды кашыктықка лактыру (3,5-6,5 метрден кем емес), он және сол колымен көлденен койылған нысанага (2-2,5 метр кашыктықтан), 1,5 метр кашыктықта тігінен койылған (нысанда ортасынан бінктігі 1,5 метр) нысанага лактыру; допты бір-біріне төменин және бастаң асыра лактыру (1,5 метр кашыктықта), қарын алу; допты кедергілер арқылы бастаң асыра екі колымен және бір колымен лактыру (2 метр кашыктықтан); допты жогары лактыру және екі колымен қарын алу (катарапан 3-4 рет). Жалины дамытушы жаттығулар. <i>Кеудеге арналған жаһттығулар.</i> Екі колды белгे койып, онға-солға бұрылу (жылдам және бір калыпты). Онға, солға енкею, шалқаю. Тұрган калыпта екі аяқ бірге (алшак), алға енкейіп, колдың саусактарын

	аяктың ұшына жеткізіп, заттарды кою және жогары көтеру. Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аякты жогары көтеріп, жогары көтерілген аяктың астынан затты бір колдан екінші колға беру. Отырған қалыпта екі аякты жогары көтеру, бұту және жазу, төмен түсіру. Екі аякты айкастырып, отыру және түрү. Тізерлеп тұрып, алға енкею және артқа шалқаю, екі аякты кезек бұту және жазу, көтеру және түсіру. Колына зат ұстап, шалқасынан жатып, колды созу және осы калыпта етпетінен бұрылып жату. Етпетінен жаткан қалыпта иыштарын, басын, колдарын алға созып көтеру. Кимылды ойындар. Кимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруды бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық касиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық) дамыту. Кимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үрету, ойын ережелерін саналы түрде сактауға баулу. Доптармен, секіргіштермен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. Мәдени-гигиеналық дагдыларды жетілдіру. Балаларды үқыптылыққа, тазалыққа, өзінін сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамактанар алдында, дәртханага барғаннан кейін, ластанған кезде колды өз бетінше сабынмен жууга, тісін тазалауға үрету. Таракты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамактану әдебін сактау. Тамакты асықпай шайнау, асхана құралдарын (касық, шанышшы), майлықты дұрыс колдану, тамактанып болғаннан кейін ауызды шао. Өзіне-өзі қызмет көрсету дагдылары. Өзіне-өзі қызмет көрсету дагдыларын: өз бетінше кіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Күімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құргату. Бейнелеу арекеттінен сон құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелі сұрту. Сауыктыру-шынықтыру шаралары. Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымкыл шуберекпен сұртіну, аяктарды, денені шао, әрбір тамактанғаннан кейін ауызды шао. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, күмнің үстімен жалан аяқ журу. Қимылдауға ынғайлы, женіл кініммен жедетілген бөлмеде дене жаттыгуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру. Сойлеуді дамыту - балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әнгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы

	акпараттарды алуында оның қажеттіліктерін канагаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. Сойлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызын және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сойлеу карқынның өзгертуі бекіту: ақырын, жылдам сойлеуді менгерту үшін такпактар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінін дұрыс айтылуын жаксарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқыла ажыраты білуге және атауга үйрету. Сөздік кор. Сөздік көрді заттар тобын білдіретін жалпылаушы сөздермен (оійнішкітар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиназ), заттардың орналасқан жерін (сол, он, катар, жаңында, арасында), тұрмыстық электротехника заттарының және ұлттық тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін және мағынасы қарата- қарсы антоним сөздермен байту. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс колдануға, зат есімдерді жекеше және көпше түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бүйрек рыймен колдана білуге үйрету (отыр, жур, жүгір). Байланыстырып сойлеу. Диалогтік сойлеуді жетілдіру: әнгімеге катысуга баулу, диалогке катысушы үшін түсінікті сұраптар қоюға және қойылған сұраптарға дұрыс, толық жауп беруге баулу. Балаларды әнгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету. Балаларды әнгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бүйымдары бойынша әнгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін кайталап айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқнғалар туралы акпаратты талқылауда баулу.
Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр алеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тындауга, сахналауга, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Балалардың қітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әнгіме құрастыруына мүмкіндік беру.

		Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық аудиң әдебиеті шыгармаларымен таныстыру, санамак, жаңылтпаш айту, жұмбак шешу, айтыс өнеріне баулу.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзben өлшеу, колмен ұстau арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сактауды, киялдауды, сойлеуді, көлдін ұсак моторикасын дамыту; - танымдық қызыгушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, корытынды шыгаруға баулу; - сенсорлық кабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сынны ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-өрістерін көңейту; тірі және өлі табиғат объектілеріне үқыпты қарауға тәрбиелеу. Геометриялық фигуралар. Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сойлеуде сын есімдерді колданып, салыстыру нәтижелерін атап (ұзындау-қыскалау, көндеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалындығы бойынша тен).
	Сурет салу	- казақ халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелеу; - түрлі балалар әрекеттінде балалардың көркем-шыгармашылық кабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Сурет салуда әртүрлі түстерді колдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылышты колдау.
	Жапсыру	- қоршаған ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шыгармашылық ойлау мен киялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды көңейту, заттарды қарау және қолмен ұстап зерттеуді дамыту. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін кио және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша аракатынасын ескеру. Ұсак элементтерді ересектердің комегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып,

		содан кейін оны жөлімдеу.
Мусіндеу		- езінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем- эстетикалық талғамды дамыту; - енер туындыларын кабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру. Мусіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін колдану. Кескішті колдануды үйрету, онын көмегімен жасалған бұйымды безендіруге ынталандыру.
Музыка		- балаларға тыңдауга, айтуга жастанына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. Музыка тыңдау. Музыканы тыңдау мәдениетін сактау (музыкалық шығармаларды аландамай сонына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған асерлері туралы әнгімелер, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байкауға үйрету (акырын, катты, бағыт, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шеғінде жоғары, томен). Ән айту. Балаларды мәнерлеп ән айтуга үйрету, әнді созып, кимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шеғінде). Қыска музыкалық фразалар арасында тыныс алушы дамыту. Әуендей таза және сөздерді анық айтуга, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуга баулу (тәрбиешіні көмегімен). Музыкалық-ыргакты кимылдар. Би кимылдарын, ойындағы музыкалық кимылдарды орындауга қызығушылық тудыру, марш сипатын ыргакты жүріспен беру, музыканың кимылдық сипатына қарай женил, ыргакты жүтіру; музыканың ыргагын нақты бере отырып, кос аяқпен еркін және женил секіру, музыканың екінші болігінде кимылдарды өзгерту. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды колдану. Сазсыраңайда әуендерді ойнау. Билер. Әуеннийң көнілді сипатын кабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін кимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды аудыстыру, би

		кимылдарының, билердің атауларын есте сактау. Женіл, ыргакпен қозгалу; жұппен би кимылдарын орындау; билерде ойындағы музикалық кимылдарды колдану. Музыканың сипаттына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шенбер бойымен ән айтып жүру, кимылдарды өзгерту, шашшандық пен ептілік таныту, музыканың қоңылдай, ойнакы сипаттың ажыратада білу, атрабуттармен би кимылдарын орындау.
	Құрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сактауга, ұқыптылыққа тәрбиелу. - Қағаздан құрастыру. - Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парагын ортасынан бүктеп, шиыштықтан, көлемді пішиңдерге, орамдарға, імекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, болшектерді өзары желімдел, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша каралайым пішиңдер құрастыру.
	Коршаган ортамен танысу	- ересектердің еңбегі, онын когамдық өмірдегі ролі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастармен және ересектермен өзары қарым-қатынастары туралы білімдерін көңейту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мактанды сезімін тәрбиелу; - құрдастармен сипапы қарым-қатынас жасауга баулу; - туган өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелу; - тірі және елі табигат туралы білімдерін көңейту; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық киялды калыптастыру; табигатта сактауда адамның ролі туралы білімдерін көңейту; - коршаган ортада, табигатта қауіпсіздікті сактау. Олі табигат құбылыстары мен заттары. Табигат құбылыстары туралы ұтымдарын (жел, жанбыр, тұман, кар, бұршак, кемпіркосақ, боран) көңейту. Бакылау қүнтізбесіндегі ауа райын белгілеу (сүйк, жылы, күн шуакты, кар, жанбыр жауды, жел соқты), соган сәйкес кину. Қаралайым себеп-салдарлық байланыстарды бакылау және анықтау (жел соғып, жапырактар түсті, күннің сұбықтығынан жердегі кар мұзға айналды), ойын, енбек, эксперимент барысында күм, кар, су, мұз, тас, саздың қасиеттерін анықтау. Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгерүін бакылау. Қазақстанның түрлі аймактарында ауа райының түрліші болуы туралы түсінік беру.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен

оқытудың үлгілік оку бағдарламасы негізінде

2022 - 2023 оку жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үйімі «Атамекен» бобекжайы»

Топ: ересек топ

Балалардың жасы: 4 жастаң.

Жоспардың күрүлү кезеңі: наурыз айы, 2022-2023 оку жылы.

Aйы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Наурыз	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, кимылды ойындарга, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дene сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі кимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лактыруды, кагып алууды, енбектеу мен өрмеледі, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дene шынықтыру жаттығуларын орнындауга қызығушылықты ояту, салаудатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - артүрлі ұлттық кимылды ойындарга, жарыс сипатындағы ойындарга қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын колдануда қауіпсіздікті сактау. Сапка тұру, сап түзеу, сапка кайта тұру. Бір-бірден сапка тұру, бір-бірінің жанына сапка және шенберге тұру. Екеуден, ушесуден бірінің артынан бірі катарға тұру, бағыт бойынша түзелу; онға, солға бұрылу, орнында айналу; араларын алшак ұстая және жакын тұру. Жалпы дамытушы жаттығулар. Аяқта арналған жаттығулар. Аяқтың үшінә көтерілу және тұру. Екі аякты кезекпен алға кою, алдымен өкшені, содан кейін аяқтың үшін кою, тарсылдату. Қатарынан 4-5 рет жартылай отыру. Екі колды белгे койып, екі жакқа созып, отыру. Тізені бұту, алға созу, кайтадан бұту және түсіру. Аяқтың үшін созу, өкшені айналдыру. Аяқтың

бакайларымен жіпті жинау, күм салынған қашықтарды өкшелермен қысып алып, бір орыннан екінші орынга кою. Өкшемен таяктын, арқаның үстінен бір қырымен жұру. Түргеліп тұрып, аяктың бакайларымен орамалдарды, тағы басқа заттарды іліп алып, басқа орынға ауыстыру. Тізені бүгіп, екі аякты кезек көтеру.

Кимылды ойындар.

Кимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік) дамыту. Кимылды ойындарда жетекші рөлді орындауга үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сактауга баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту.

Дербес кимыл белсенділігі.

Балалардың доптармен, козгалатын ойыншылармен, құрсаулармен ойындарын колдау, дene шынықтыру құралдарын, спорттық және кимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттыгуларды орындауга, кимылды ойындарға катысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзага түсетін салмакты реттегу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың кимылдарды орындауды үшін жағдайлар жасау.

Өзін-өзі қызмет көрсету дагдылары.

Өзін-өзі қызмет көрсету дагдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің комегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен сон құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстеллі сұрту.

Сауыктыру-шынықтыру шаралары.

Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шуберекпен сұртіну, аяктарды, денені шаю, арбір тамактанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, күмнің үстімен жалаң аяқ жұру. Кимылдауға ынғайлы, женіл киіммен желдетілген болмеде дene жаттыгуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.

Мәдени-гигиеналық дагдыларды жетілдіру.

Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдептес айналдыруға баулу.

Тамактанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде колды өз бетінше сабынмен жууга, тісін тазалауга үйрету. Таракты, кол орамалды пайдалана білуді бекіту.

Тамактану әдебін сактау. Тамакты асылқапай шайнау, асхана қуралдарын (касық, шанышқы), майлыкты дұрыс

	колдану, тамактанып болғаннан кейін ауызды шао. Өзіне-өзі қызмет корсету дағдылары. Өзіне-өзі қызмет корсету дағдылары: өз бетінше кіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Кімдерді жинау, ілу, ересектің комегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен сон күтіларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сұрту. Шынықтыру-шынықтыру шаралары. Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сұртіну, аяқтарды, денені шао, әрбір тамактанғаннан кейін ауызды шао. Жалпақ табандылықтын алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жұру. Кімылдауга ынғайлы, жеңіл кіммен жедетілген бөлмеде дene жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
Сейлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әнгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін коршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы акпараттарды алуында оның жағдайларынан мәдениеттердің табандылықтарын, оларды құрдастарымен талқылау. Сейлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуга жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сейлеу каркынын өзгертуіді бекіту: ақырын, жылдам сейлеуді менгерту үшін такпактар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жаксарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажыратса білдіре және атауға үйрету. Сөздік кор. Балаларды казак халқының конакжайлылық дәстүрімен таныстыру, конакты күтіп алу, төрге отырғызу, «конак кәде», «сыбага», ас кайыру, бата беру, конакты шығарып салу дәстүрлерін үйрету арқылы үлкендерді сыйлауға, дастархан басында әдептілікті сактауға баулу. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сейлемдегі сөздерді байланыстыруға, комекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпші түрде үйрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпші түрде, зат есімдерді сын есімдермен

		байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен колдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әнгімеге катысуга баулу, диалогке катысушы үшін түсінікті сұралтар коюға және койылған сұралтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әнгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үйрету. Балаларды әнгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әнгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертеғілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға, бейтаныс заттар, құбылыстар, оқигалар туралы акпаратты талқылауға баулу.
	Көркем әдебиет	- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылыкты дамыту; - балаларға жастарына сәйкес тындауға, сахналуаға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну. Шешендікке, сөз онеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру, санамак, жаңылтпаш айту, жұмбак шешу, айтыс онеріне баулу.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзben өлшеу, колмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сактауды, киялдауды, сөйлеуді, колдың ұсак моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылыкты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, корытынды шығаруға баулу; - сенсорлық кабілеттерін, бастапкы ойлау операцияларын, жиын туралы қарапайым түсініктерін калыптастыру; - сини ойлау дағдыларын калыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды калыптастыру, балалардың ой-өрістерін кеңейту; тірі және өлі табигат объектілеріне ұқыпты карауға тәрбиелеу. Геометриялық фигурандар. Балаларды геометриялық фигурандарды (донгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және деңелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын

		есімдерді колданып, салыстыру ізтижелерін атап (ұзындау-кыскалау, кеңдеу-тарлау, жогары-төмен, калың-жұка немесе ұзындығы, ені, биіктігі, калындығы бойынша тең).
	Сурет салу	- казак халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелу; - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шыгармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін, олардың арасындағы аракашылықтарды сактау, 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оқоларды ашық түстермен кезектестіру дағдыларын калыптастыру. Қазак халқының сәндік-колданбалы өнері туралы білімдерін көңейту.
	Жапсыру	- коршаган ортадағы әсемдікті кабылдауга баулу, шыгармашылық ойлау мен киялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды көңейту, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту. Қазак халқының сәндік-колданбалы өнерімен, киіз үй оның жабдықтарымен, сандық, кебежемен, коржынмен таныстыру. Геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолакқа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын калыптастыру.
	Мүсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем-эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын кабылдау мени түсінүе дағдыларын калыптастыру. Ертегілер мен коршаган өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар күру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара болісу.
	Музыка	- балаларға тындауға, айтуға жастағына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тындауға ынталандыру, музыкалық шыгармаларды эмоционалды кабылдауды дамыту. Музыка тындау. Музыканы тындау мәдениетін сактау (музыкалық шыгармаларды аланадамай сонына дейін тындау). Музыканың сипатын сезінуге үртету, таныс шыгармаларды білу, тындалған музықадан алған әсерлері туралы

әңгімелеу, музикалық шыгарманың мәнерлі қуралдарын байкауга үрету (акырын, катты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және кимылдармен сүйемелдеу.

Ән айту.

Балаларды мәнерлеп ән айтуга үрету, әнді созып, кимылдармен үйлестіріп айтуды калыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қыска музикалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенде таза және сөздерді анық айтуга, музиканың сипатын жеткізе білуге үрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуга баулу (тәрбиешіні көмегімен).

Музикалық-ыргакты кимылдар.

Би кимылдарын, ойындағы музикалық кимылдарды орындауга қызыгуышылық тудыру, марш сипатын ыргакты жүріспен беру, музиканың кимылдық сипатына карай жеңіл, ыргакты жүтіру; музиканың ыргагын нақты бере отырып, кос аякпен еркін және жеңіл секіру, музиканың екінші белгінде кимылдарды өзгерту, музиканың көнілді, ойнақы сипатын кабылдау.

Балалар музикалық аспаптарында ойнау.

Таныс әндерді орындауда балаларга арналған әртүрлі шулы музикалық аспаптарды қолдану. Барабанда әуендерді ойнау.

Билер.

Әуеннің көнілді сипатын кабылдауға үрету, музиканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін кимылдарды бастау, музиканың сипатына сәйкес кимылдарды ауыстыру, би кимылдарының, билердің атауларын есте сактау.

Женіл, ыргакпен козгалу; жұппен би кимылдарын орындау; билерде ойындағы музикалық кимылдарды қолдану.

Музиканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шенбер бойымен ән айтып журу, кимылдарды өзгерту, шапшаңдық пен ептілік таныту, музиканың көнілді, ойнақы сипатын ажыратада білу, атрибуттармен би кимылдарын орындау.

Казактың ұлттық би онерімен таныстыру. «Қамажай» биін үрету.

	Құрастыру - балаларды қауіпсіздікті сактауга, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Табиги, калдық материалдардан құрастыру. Казак халқының табиги материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер- тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (кубі, мес, келі, тостаған, ожау, астаяу, диірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиги (макта, жұн, жіп, асық, қағаз, тери, кенеп, мата, дәннің түрлері) және калдық (какпактың түрлері, пластик, кораптар, кір қыстырыгыштар) заттардан құрастыру. Табиги материалдардан түрлі композиция жасауга ынталандыру. Шығармашылық киялды дамыту, көрnekілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдал, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.
	Коршаган ортамен танысу - ересектердің енбегі, оның қогамдық өмірдегі рөл туралы, жалпы кабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара карым-катьнастары туралы білімдерін көңейту; - отансүйігіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мактандын сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сырттайтын карым-катьнас жасауда баулу; - тұган өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табигат туралы білімдерін көңейту; - танымдық қызыгуышылықтары мен шығармашылық киялды қалыптастыру; табигатты сактауда адамның рөл туралы білімдерін қалыптастыру; коршаган ортада, табигатта қауіпсіздікті сактау. Балалардың жалпы кабылданған мінез-құлық ережелері мен нормаларын менгеруіне ықпал ету. Қогамдық орындардагы мінез-құлық ережелері туралы түсініктерді көңейту. Қогамдық қоліктегі мінез-құлық мәдениеті дагдыларын қалыптастыру. Балаларда мінез-құлық мәдениеті мен сырттайтын карым-катьнас қалыптастыруды жалғастыру; амандасу, қоштасудың қажеттігі туралы еске салу, ересектердің әнгімесіне араласпау, өз отінішін сырттайтын түрде білдіру, көрсеткен қызметті үшін алғыс айтуды.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде
2022 - 2023 оку жылына арналған үйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы «Атамекен» бебекжайы» ЖБҚМКҚҚ

Топ: ересек топ

Балалардың жасы: 4 жастаң.

Жоспардың күршүзу кезеңі: сәуір айы, 2022-2023 оку жылы.

Aйы	Үйымдастырылған іс-әрекет	Үйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Сәуір	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, кимылды ойындарға, спортпен айналысуга қызыгуышылықты арттыру; - дene сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті калыптастыру; - негізгі кимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лактыруды, қагып алуды, ебектеу мен ормелеуді, жеке мадени-гигиеналық дәғдайлары жетілдіру; - дene шынықтыру жаттығуларын орындауга қызыгуышылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелу; - әртурлі ұлттық кимылды ойындарға, жарыс сипаттындағы ойындарға қызыгуышылықка баулу; - ойын барысында, спорт жабықтарын колдануда қауіпсіздікті сактау. Сапка түру, сап түзеу, сапка кайта түру. Бір-бірден сапка түру, бір-бірінін жаңына сапка және шенберге түру. Екеуден, үшлеуден бірнің артынан бірі катарға түру, бағыт бойынша түзелу; онға, солға бұрылу, орнында айналу; араларын алшак ұстаяу және жақын түру. Жалпы дамытушы жаттығулар. Аяқта арналған жаттығулар. Аяқтың ұшына көтерілу және түру. Екі аяқты кезеклен алға кою, алдымен өкшені, содан кейін аяқтың ұшын кою, тарсылату. Катарынан 4-5 рет жартылай отыру. Екі колды белгеле койып, екі жакқа созып, отыру. Тізен буту, алға созу, кайтадан буту және түсіру. Аяқтың ұшын созу, өкшені айналдыру. Аяқтың бакайларымен жілті жинау, күм салынған капшықтарды өкшелермен кисып алып, бір орыннан екінші орынга кою. Өкшемен таяктың, арқаниның үстінен бір кырымен жүру. Түрекеліп түріп, аяқтың бакайларымен орамалдарды, тағы басқа ұсқа заттарды ілпіп алып, басқа орынға ауыстыру. Тізен бүтін, екі аяқты кезек котеру. Кимылды ойындар. Кимылды ойындарға қызыгуышылықты дамыту. Таныс ойындарды үйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. Кимылды ойындарда жетекші рөлді орындауга үйрету, ойын ережелерін санауда түрде сактауга баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. Дербес кимыл белсенділігі. Балалардың доптармен, козгалатын ойыншыктармен, құрсаулармен ойындарын колдау, дене шынықтыру күралдарын, спорттық және кимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауда, кимыллы ойынларға катысуга талтұ. Балалалын жас және жеке епекшеліктерін ескепе

	отырып, ағзага түсегін салмакты реттеу. Ая-райының жағдайларын ескеріп, таза ауда балалардың кимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Балаларды ұхымтылықта, ғазалықта, өзінің сырткы келбетін қадағалауды әдтекте айналдыруға баулу. Тамактанар алдында, дәретханага барғаннан кейін, ластанған кезде колды өз бетінше сабынмен жууга, тісін тазалауга үрету. Таракты, кол орамалды пайдалана білуді бекіту. Тамактану әдебін сактау. Тамакты асықтай шайнау, асхана куралдарын (касық, шашышки), майлыкты дұрыс колдану, тамактанып болғаннан кейін ауызды шаю. Өзіне-өзі қызымет корсету дағдылары. Өзіне-өзі қызымет корсету дағдыларын: өз бетінше кину мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Кімдерді жинау, ілу, ересектін көмегімен оларды тазалау, құррату. Бейнелеу әрекетінен сон күтілдерді, қылқаламдарды жуу, үстелді сұрту. Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымкыл шуберекпен сұртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамактанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жының күндері шоғын, құмының үстімен жалап аяқ жүру. Кимылдауга ынғалды, женіл киіммен жедетілген болмеде дene жаттыгуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
Сойлеуді дамыту	- балаларды өздігінен сипаттау және баяндау әнгімелерін құруға баулу; - баланың айналасындағы өзін қоршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы акпараттарды алушында оның қажеттіліктерін канагаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау. Сойлеудің дыбыстық мәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызын және үнді (р, л) дыбыстарды анық айтуда жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сойлеу карқынның өзгертуі бекіту: ақырын, жылдам сойлеуді менгерту үшін тактактар мен жаңылтпаштар айткызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жаксарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажыраты білуге және атауга үрету. Сөздік кор. Айналасындағы заттармен сөздік корды кеңейту: тұрмыстық заттар және қоршаган орта заттарының колданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың боліктері мен болшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз касиеттерін сойлеуде колдану. Баланың сөздік корын айналасындағы өзін қоршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың колданылуы аясы туралы балалармен талқылау. Сөздік корды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, енбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Сойлеуде күнделікті көп колданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді колдану. Сөздік корды заттар тобын білдіретін жалпылаушы сөздермен (ойыншықтар, кім, аяқ кім, ыдыс, жиһаз), заттардың орналаскан жерін (сол, он, катар, жаңында, арасында), тұрмыстық электротехника заттарының және ұлттық тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін және мәғынасы карама- карсы антоним сөздермен байыту. Тілдің грамматикалық құрылымы. Сойлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға, зат есімдерді жекеше және көпші түрде үрету, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпші түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бүйрек райымен қолдана білуге үрету (отыр, жүр, жүгір).

	Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге катысуга баулу, диалогке катысушы үшін түсінікті сұрқартар коюға және койылған сұрқартарға дұрыс, толық жарап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үрнету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға үрнету. Балаларды әңгіме айтуға үрнету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бўйимдары бойынча әңгімелер құрастыруға, шығармалардын, ертегілердің қызықты узинділөрин кайталап айтуға, бейтаныс заттар, кубыльстар, оқигалар туралы акпаратты талқылауға баулу.
Көркем адебиет	- балалар адебиетіне, театр алеміне қызығушылықты дамыту; - балаларға жастарына сойкес тындауга, сахналады, тәрбиелік мәні бар адеби шығармаларды үсіну. Сахналық койылымдарға катысуга, таныс адеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым койылымдарды ойнауга, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, кимыл) колдануга, еркін ойындарда таныс кейінкерлердің образын өздігінен сомдауга, оларды баска қырынан көрсетуге (катыгез-мейрімді, акконіл-салмакты) ынталандыру.
Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көбен елшеу, колмен ұстau арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сактауды, киялдауды, сөйлеуді, колдың ұсақ моторикасын дамыту; - танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, корытынды шыгаруга баулу; - сенсорлық кабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жынын туралы қарапайым түсініктерін калыптастыру; - сыны ойлау дагдыларын калыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үрнету; - эстетикалық талғамды калыптастыру, балалардың ой-өрістерін кенейту; тірі және өлі табигат объектілеріне ұқыпты қаруау тәрбиелеу. Кеңістікті бағдарлау. Кеңістік бағыттарын өзіне катысты анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, онға-солға, жогары-төмен), заттарды он колмен солдан онға қарай орналастыру, заттардың өзіне катысты орналасуын сөздермен белгілеу (менін алдында устел, сол жағымда орындық түр).
Сурет салу	- казак халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизмге тәрбиелу; - түрлі балалар әрекеттінде балалардың көркем-шығармашылық кабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту. Балаларды суреттерді қылқаламмен, каламмен бояуға үрнету, заттарды бояуда сыйбалар мен жакпаларды бір бағытта жогарыдан төмengе немесе солдан онға пішіннің шеткі сыйығынан шыкпай ыргакты түрде болу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуан сыйыктарды ал қылқаламның үшімен жінішке сыйыктарды жүргізу.
Жапсыру	- коршаган ортадағы әсемдікті қабылдауға баулу, шығармашылық ойлау мен киялды дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды кенейту, заттарды қаруа жоне колмен ұстau зерттеуді дамыту. Элементтердің ретін, олардың арасындағы аракашықтықты сактауды, пішін ескере отырып, ұлттық ою-өрнекті колданып, түрмистық заттарды, ыдыстарды безендіру дагдыларын дамыту.
Мұсіндеу	- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркем-эстетикалық талғамды дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсін аудио-видео материалдардың қалыптастыру. Казак халқының түрмистық заттарымен таныстыру, оларды мұсіндеуге баулу. Дайын мұсінді дөңгелек, сопак, шаршы, ұшбұрыш пішіндегі казак оюоларының элементтерімен безендіру.

Музыка	
	- балаларға тыңдауга, айтуға жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар индерді ұсыну. Балалардың музықага деген қызыгуышылығын тудыру, оны тыңдауга ынталандыру, музыкалық шыгармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. Музыка тыңдау. Музыканы тыңдау мәдениеттің сактау (музыкалық шыгармаларды аландамай сонына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үрнету, таныс шыгармаларды білу, тыңдалған музықадан алған асерлері туралы әнгімелуеу, музыкалық шыгарманның мәнерлі құралдарын байқауга үрнету (акырын, катты, баю, жылдам), жогары дыбыстарды ажырату (секста, септима шеңгіде жогары, томен), индерді иллюстрацияларды көрсетумен және кимылдармен сүйемелдеу, казактың ұлттық аспабы домбырамен орындалған индер мен күйлерді тыңдату. Ән айту. Балаларды мәнерлеп ән айтуға үрнету, әнді созып, кимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шеңгінде). Қыска музыкалық фразалар арасында тыныс алушы дамыту. Әуенде таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үрнету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тарбиешінің комегітмен). Музыкалық-ыргакты кимылдар. Би кимылдарын, ойындағы музыкалық кимылдарды орындауга қызыгуышылық тудыру, марш сипатын ыргакты жүріспен беру, музыканың кимылдық сипатына қарай женіл, ыргакты жүгіру; музыканың ыргагын нақты бере отырып, кос аяқпен еркін және женіл секіру, музыканың екінші болігінде кимылдарды өзгерту, музыканың конілді, ойнакы сипатын қабылдау. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс индерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды колдану. Металлофонмен зуендерді ойнау. Билер. Әуеннийң конілді сипатын қабылдауга үрнету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін кимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес кимылдарды ауыстыру, би кимылдарының, билердің атауларын есте сактау. Женіл, ыргакпен қозғалу, жұппен би кимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық кимылдарды колдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын арекеттерін орындау, шенбер бойымен ән айтып жүру, кимылдарды өзгерту, шашшандық пен ептілік таныту, музыканың конілді, ойнакы сипатын ажыратса білу, атрибуттармен би кимылдарын орындау. Казактың ұлттық би енерімен таныстыру. «Камаҗай» бин үрету.
Кұрастыру	- балаларды қауіпсіздікті сактауга, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Табиги, калдым материалдардан құрастыру. Қазақ халқының табиги материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер- тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (кубі, мес, келі, тостаган, ожая, астай, дірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиги (макта, жұн, жіп, асық, кагаз, тері, кенеп, мата, дәннің тұрлары) және калдым (қақпактың тұрлары, пластик, коралттар, кір қыстырығыштар) заттардан құрастыру. Табиги материалдардан түрлі композиция жасауга ынталандыру. Шыгармашылық киялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдау, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.
Коршаған ортамен танысу	- ересектердің енбегі, оның когамдық өмірдегі рөлі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және ересектермен өзара карым-катаистары туралы білімдерін көнегіту; - отансүйгіштік сезімдерін, еліміздің жетістігіне мактандын сезімін тәрбиелеу; - құрдастарымен сипайы карым-катаинас жасауға баулу; - туган өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және олі табигат туралы білімдерін көнегіту; - танымдық қызыгуышылықтары мен шыгармашылық киялды қалыптастыру; табигатты сактауда адамның

рөлі туралы білімдерін калыптастыру; коршаган ортада, табигатта қауіпсіздікті сактау.

Жануарлар алемі.

Бакылау барысында жануарлар алеміндегі маусымға тән қоріністерді: күзде – көбелектердің, коныздардың, кейбір құстардың болмауы, қыста - құстардың коректендірудің кажеттігі, қоктемде көбелектер, коныздардың пайда болуы, құстардың көбеюі, олардың сайрауы, шыкылықтауы, шикылдауы, ұя салуы, балапан шыгаруы, жазда көбелектер, коныздар, инеліктер, құстардың көбеюін салыстыру, олардың тіршілік етуіне кажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендійтін орнын анықтау.

Жәндіктер туралы (коныз, көбелек, шыбын, құмырска), қыстал қалатын және жыл құстары туралы үгымдарын кенейту.

Өсімдіктер алемі.
Өсімдіктер, оларға күтім жасау (жерді қопсыту, суару, жапырақтардың шанын сұрту) туралы түсінікті дамыту. Бакылау, эксперимент және сінбек ету барысында өсімдіктердің тіршілік иеслері екендігін, өсімдік тұтастығының мәнін, олардың осуі үшін жер, топырак, су, күн, жарық, ылғал, жылудың кажеттілігін анықтау.

Өсімдіктердің даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабак, жапырак, гүл, тұқым) туралы бастапқы түсініктерді калыптастыру.

Өсімдіктердің жіктелуі туралы түсініктерді кенейту: жемістер, көгеністер, жидектер (орман, бакша), гүлдер (болме, бакша, шабындық), бұталар және ағаштар (бакша, орман).

Бөлме өсімдіктеріне және табигат бүрышіндегі жануарларға күтім жасау, адамның табигатка камкорлық танытуының маңызы туралы білімдерін калыптастыру.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку бағдарламасы негізінде 2022 - 2023 оку жылына арналған үйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үйімі «Атамекен бебекжайы» ЖБҚМКҚ

Топ: ересек топ

Балалардың жасы: 4 жастан.

Жоспардың күрүлү кезеңі: мамыр айы, 2022-2023 оку жылы.

Aйы	Үйымдастырылған іс-әрекет	Үйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Мамыр	Дене шынықтыру	- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, кимылды ойындарга, спортпен айналысуга қызығушылықты арттыру; - дено сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті калыптастыру; - негізгі кимыл түрлерін: жұру мен жүтіруді, секіру мен лактыруды, қағып алууды, енбектеу мен ермелуеді, жеке мәдени-гигиеналық дәғдилары жетілдіру; - дene шынықтыру жаттығуларын орындауда қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын үстануға тәрбиелеу; - әртүрлі үлптық кимылды ойындарга, жарыс сипатындағы ойындарга қызығушылықка баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын колдануда қауіпсіздікті сактау. Ыргактық жаттығулар. Таныс, бүрін үйрөнген жаттығуларды және кимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау. Жалпы дамытуши жаттығулар. Аяқта арналған жаттығулар. Аяқтын үшінша көтерілу және түру. Екі аяқтың кезекпен алға кою, алдымен өкшені, солан кейін аяқтын үшінша кою, тарсылату. Катарынан 4-5 рет жартылай отыру. Екі көлдө беғле койып, екі жаққа созып, отыру. Тізені бүтті, алға созу, кайтадан бүтті және түсіру. Аяқтын үшін созу, өкшені айналдыру. Аяқтың бакайларымен жіпті жинау, күм салынған капшықтарды өкшелермен қысын алғып, бір орыннан екінші орынға кою. Өкшемен таяктын, арқаның үстінен бір қырымен жүру. Түрегеліп тұрып, аяқтың бакайларымен орамалларды, тағы басқа ұсақ заттарды іліп алғып, басқа орынға ауыстыру. Тізені бүттіп, екі аяқты кезек котеру. Кимылды ойындар.

	Кимылды ойындарға қызыгушылыкты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық касиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. Кимылды ойындарда жетекші ролді орындауга үрету, ойын ережелерін саналы түрде сактауга баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. Дербес кимыл белсенділігі. Балалардың доптармен, козгалатын ойыншыктармен, құрсаулармен ойындарын колдау, dene шынықтыру құралдарын, спорттық және кимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогипен бірге жаттыгуларды орындауга, кимылды ойындарға катысуга тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзага түсетін салмакты реттеу. Ая-райының жағдайларын ескеріп, таза аудада балалардың кимылдарды орындау үшін жағдайлар жасау. Салауатты өмір салтын қалыптастыру. «Денсаулық - зор байлық» сезінін мәнін түсіну, өзінің жасаған ісәрекетінің ағзага әсерін, тістерді тазалаудың пайдасын, сүйк тимеудің алдыналауга болатынын түсіну. Салауатты өмір салты туралы ұғымдарды көнектізу. Мәдени-гигиеналық дагдыларды жетілдіру. Тамактану әдебін сактау. Тамакты асықпай шайнау, асхана қуралдарын (касық, шанышкы), майлыкты дұрыс колдану, тамактанып болғаннан кейін ауызды шао. Өзіне-өзі қызмет көрсету дагдылары. Өзіне-өзі қызмет көрсету дагдылары: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Күмдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, күргату. Бейнелеу ерекетінен сон күтіларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сұрту. Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымкыл шуберекпен сұртіну, айқтарды, денені шао, әрбір тамактанғаннан кейін ауызды шао. Жалпак табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалан аяқ журу. Кимылдауга ынғайлы, женіл киіммен жедетілген бөлмеде dene жаттыгуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру;
	Сойлеуді дамыту - Казакстан халқының мәдениетімен, салт-дастырлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сойлеуін дамыту; - баланың айналасындағы өзін коршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы акпараттарды алушында онын қажеттіліктерін қанагаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау;

		- балаларга жастарына сәйкес тыңдауга, саҳнадауга, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды үсыну; - балалар әдебиетіне, театр алеміне қызыгуышылықты дамыту
	Көркем әдебиет	- Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дастырлармен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың ауызша сөйлеуді дамыту; - баланың айналасындағы озин коршаган ортадан тыс заттар мен құбылыстар туралы акнараттарды алуында оның қажеттіліктерін қанағаттандыру, оларды құрдастарымен талқылау; - балаларга жастарына сәйкес тыңдауга, саҳнадауга, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды үсыну; - балалар әдебиетіне, театр алеміне қызыгуышылықты дамыту Саҳнадың койылымдарға катысуга, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым койылымдарды ойнауга, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишарап, кимыл) колдануга, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердин образын езлігінен сомдауга, оларды басқа күрінан көрсетуге (катығез-мейірімді, аккеніл-салмақты) ынталандыру.
	Математика негіздері	- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзben өлшеу, колмен ұстау арқылы көриекі-бейнелік ойлауды, есте сактауды, киялдауды, сөйлеуді, колдың ұсак моторикасын дамыту; - танымдық қызыгуышылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, корытынды шығаруға баулу; - сенсорлық кабілеттерін, бастапқы ойлау операцияларын, жынын туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру; - сини ойлау дағдыларын қалыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету; - эстетикалық талғамды қалыптастыру, балалардың ой-ерістерін көнектізу; - тірі және елі табигат объектілеріне ұқыпты қарастыру. Ұақытты бағдарлау. Тәулік боліктегі (танертен, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертен» туралы ұғымдарын көнектізу.
	Сурет салу	- түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық кабілеттерін, дербесігін, белсенділігін дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды көнектізу, заттарды қарастыру және колмен ұстап зерттеуді дамыту.

		Балаларды суреттерді кылкаламмен, каламмен бояуга үйрету, заттарды бояуда сыйбалар мен жакпаларды бір бағытта жоғарыдан төмөнгө немесе солдан онға пішіннің шеткі сзығынан шықпай ыргакты түрде бояу. Қылкаламды үстінен баса отырып, жуан сзықтарды ал кылкаламның ұшымен жінішке сзықтарды жүргізу. Сурет салуда енкеймей, арканы тік ұстап, дұрыс еркін отыруга, жұмыс орнын таза ұстaugа, ұқыпты болуға, кауіпсіздікті сактауга баулу.
	Жапсыру	- өнер түрлері туралы ұғымдарды кенейту, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту; - өнер туындыларын қабылдау мен түсіну дағдыларын қалыптастыру; - коршаған ортадагы әсемдікті қабылдауга баулу, шығармашылық ойлау мен киялды дамыту. Геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру. Элементтердің ретін, олардың арасындағы арақашықтықты сактауды, пішінін ескере отырып, ұлттық ою-өрнекті колданып, тұрмыстық заттарды, ыдыстарды безендіру дағдыларын дамыту.
	Мүсіндеу	- өнер түрлері туралы ұғымдарды кенейту, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту; - өзінін және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы көркемэстетикалық талғамды дамыту. Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөнгелек, сопак, шаршы, ұшбұрыш пішіндегі казак оюоларының элементтерімен безендіру. Мүсіндеуде кауіпсіздік ережелерін сактау.
	Музыка	- казак халқының ұлттық бейнелеу өнеріне баулу арқылы патриотизме тәрбиелеу; - балаларға тындауға, айтуга жастарына сәйкес, тәрбиелік мәні бар әндерді ұсыну. Балалардың музыкаға деген қызыгуышылығын тудыру, оны тындауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. Музыка тындау. Музыканы тындау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алғандамай сонына дейін тындау). Музыканың сипаттың сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тындалған музықадан алған әсерлері туралы әнгімеледеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (акырын, катты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және кимылдармен

	сүйемелдеу, казактың ұлттық аспабы домбырамен орындалған әндер мен күйлерді тындату. Ән айту. Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, кимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде). Қысқа музикалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенде таза және сөздерді анық айтуға, музиканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу (тәрбиешінің көмегімен). Музикалық-ыргакты кимылдар. Би кимылдарын, ойындағы музикалық кимылдарды орындауга қызыгушылық тудыру, марш сипатын ыргакты жүріспен беру, музиканың кимылдық сипатына карай женіл, ыргакты жүтіру; музиканың ыргагын накты бере отырып, кос аяқпен еркін және женіл секіру, кимылдарды музикамен сыйкестендіре отырып, жүрелеп отыру, музиканың екінші болігінде кимылдарды өзгерту, музиканың концілді, ойнакы сипатын кабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахранауга баулу, музиканың ыргагына сәйкес әртүрлі карқынмен секіру. Балалар музикалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музикалық аспаптарды колдану. Сазсырнайда, барабан және металлофонмен қарапайым әуендерді ойнау. Балалар музикалық аспаптарын тану және атаяу. Билер. Әуенинң концілді сипатын кабылдауга үйрету, музиканың кіріспесін ақырату, кіріспеден кейін кимылдарды бастау, музиканың сипатына сәйкес кимылдарды ауыстыру, би кимылдарының, билердің атауларын есте сактау. Женіл, ыргакпен козғалу; жүлпеп би кимылдарын орындау; билерде ойындағы музикалық кимылдарды колдану. Музиканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шенбер бойымен ән айтып жүру, кимылдарды өзгерту, шашшандық пен ептілік таныту, музиканың концілді, ойнакы сипатын ақыратса болу, атрибуттармен би кимылдарын орындау. Казактың ұлттық би өнерімен таныстыру. «Камақай» биин үйрету.
	Кұрастыру - түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділілігін дамыту; - өнер түрлері туралы ұғымдарды көңеңтү, заттарды карау және колмен ұстап зерттеуді дамыту; - балаларды қауіпсіздікті сактауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Табиги, қалдық материалдардан құрастыру.

	Казак халқының табиги материалдардан жасалған бұйымдарымен (ертүрман, киіз үйдін жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (кубі, мес, келі, тостаган, ожай, астай, диірмен) таныстыру, олардың кандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиги (макта, жұн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және калдық (қакпактың түрлері, пластик, кораптар, кір қыстырығыштар) заттардан құрастыру. Табиги материалдардан түрлі композиция жасауга ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрnekілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше тандап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. Ұқыптылыққа тәрбиелеу. Кауіпсіздік ережелерін сактау.
Коршаган ортамен танысу	- ересектердің енбегі, онын когамдық өмірдегі ролі туралы, жалпы қабылданған нормалар мен ережелер негізінде құрдастарымен және - ересектермен өзара қарым-қатынастары туралы білімдерін көнектійті; - құрдастарымен сынапты қарым-қатынас жасауга баулу; - тұған өлкеге, өзінің еліне және онын тарихына сүйіспеншілікке тәрбиелеу; - тірі және өлі табигат туралы білімдерін көнектійті; - танымдық қызығушылықтары мен шығармашылық қиялды калыптастыру; - табигатты сактауда адамның ролі туралы білімдерін калыптастыру; - коршаган ортада, табигатта кауіпсіздікті сактау. Енбекке баулу. Ауыл шаруашылығы қызметкерлерінің енбегі, (каламен ауылдың байланысы), диканның енбегі туралы білімді калыптастыру. Нанға және азықтұлік өнімдеріне ұқыпты карауга тәрбиелеу. Өзгөнін енбегінің иәтижесіне құрметпен карауга тәрбиелеу, ересектерге көмек көрсету ииеттерін колдау. Жануарлар әлемі. Төрт түлік және онын төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, козғалысы, коректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің енбегі туралы ұғымдарын көнектійті. Жабайы андар, олардың сыртқы түрі, козғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қыска бейімделуі туралы ұғымдарын байыту. Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: күзде – қобелектердің, коныздардың, кейір құстардың болмауы, қыста - құстардың коректендірудін кажеттігі, көктемде қобелектер, коныздардың пайда болуы, құстардың қобеюі, олардың сайрауы, шықылыштауы, шиқылдауы, ұя салуы, балапан шығаруы, жазда қобелектер, коныздар, инеліктер, құстардың қобеюін салыстыру, олардың тіршілік етуіне кажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау. Жәндіктер туралы (коныз, қобелек,

шыбын, құмырска), қыстап қалатын және жыл құстары туралы ұғымдарын көңейту.

Өсімдіктер алемі.

Өсімдіктер, оларға күтім жасау (жерді копсыту, суару, жапырактардын шанын сұрту) туралы түсінікті дамыту. Бакылау, эксперимент және еңбек ету барысында өсімдіктердің тірі тіршілік иелері екендігін, өсімдік тұтастығынын мәнін, олардың өсуі үшін жер, топырак, су, күн, жарық, ылғал, жылудын кажеттілігін анықтау.

Өсімдіктердің даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабак, жапырак, гүл, тұқым) туралы бастапқы түсініктерді калыптастыру. Өсімдіктердің жіктелуі туралы түсініктерді көңейту: жемістер, көгөністер, жидектер (орман, бакша), гүлдер (бөлме, бакша, шабындық), бұталар және ағаштар (бакша, орман). Бөлме өсімдіктеріне және табигат бүрышындағы жаңуарларға күтім жасау, адамның табигатқа камкорлық танытуының маңызы туралы білімдерін калыптастыру.

Олі табигат құбыльстары мен заттары.

Табигат құбыльстары туралы ұғымдарын (жел, жанбыр, тұман, қар, бұршак, кемпіркосақ, боран) көңейту. Бакылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (сұық, жылы, күн шуакты, қар, жанбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес кийиу. Карапайым себеп-салдарлық байланыстарды бакылау және анықтау (жел соғып, жапырактар түсті, күннің сұкыттығынан жердегі кар мұзға айналды), ойын, еңбек, эксперимент барысында құм, қар, су, мұз, тас, саздың касиеттерін анықтау.

Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бакылау. Казақстанның түрлі аймақтарында ауа райының түрліші болуы туралы түсінік беру.

Балалардың жалпы қабылданған мінез-құлыш ережелері мен нормаларын менгеруіне ықпал ету.

Өзөмірінің кауіпсіздігінің карапайым дағдыларын менгеру (электр құралдарынан сақ болу, өз бетінше от жакпау, сіріңкемен ойнамау, терезенің алдына шықпау, баспалдаққа көтерілгенде және түскенде таяныштан ұстау); коршаган ортада, табигатта карапайым тәртіп ережелерін білу (коқыс тастамау, өздігінен от жакпау).